

Dosarul nr. 2ra-762/18

prima instanță: Judecătoria Criuleni (jud. V. Ciuntu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, Gr. Dașchevici, S. Gîrbu)

DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iuliana Oprea
Dumitru Visternicean
Luiza Gafton
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Anton Dabija, reprezentat de avocatul Mariana Cocoș,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Capațina împotriva lui Anton Dabija cu privire la restituirea împrumuturilor și încasarea dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Capațina, a fost casată parțial hotărârea din 25 mai 2016 a Judecătoriei Criuleni și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La data de 04 aprilie 2016 Gheorghe Capațina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anton Dabija cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 20 noiembrie 2010 a încheiat cu Anton Dabija contractul de împrumut nr. 13237, conform căruia i-a acordat acestuia un împrumut în valoare de 7200 de Euro pe un termen de 6 luni.

A menționat că, la data de 20 ianuarie 2011 a încheiat cu Nastasia Dabija contractul de ipotecă nr. 492, conform căruia el a transmis pârâtului suma de 13350 de Euro, cu titlu de împrumut, pe un termen de pînă la data de 20 noiembrie 2011, iar conform pct. 2 al contractului de ipotecă enunțat, întru asigurarea rambursării în termen a sumei împrumutate, Nastasia Dabija a ipotecat terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,295 ha, nr. cadastral 3129220.422, situat în s. Măgdăcești, r-nul Criuleni, construcția - casă de locuit individuală, nr. cadastral 3129220.422.01, cu

suprafața de 89,6 m², construcția accesorie, nr. cadastral 3129220.422.02, cu suprafața de 39,4 m² și construcția accesorie, nr. cadastral 3129220.422.03, cu suprafața de 25,6 m², situate în s. Măgdăcești, r-nul Criuleni.

A susținut că, pârâtul nu și-a executat obligația de rambursare a sumelor împrumutate, deși a semnat contractul de împrumut nr. 13237 din 20 noiembrie 2010, care confirmă transmiterea sumei de 7200 de Euro, iar prin contractul de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011 se atestă transmiterea sumei de 13350 de Euro.

A afirmat că, la data de 22 februarie 2013 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nastasiei Dabija, intervenient accesoriu Anton Dabija cu privire la exercitarea dreptului de gaj/ipotecă.

A relevat că, în cadrul procesului enunțat a depus cerere de renunțare la acțiune, din motiv că, la data de 24 aprilie 2013 a încheiat cu Anatol Dabija o tranzacție de împăcare și conform pct. 3, acesta s-a obligat să restituie integral suma împrumutată în baza contractului de ipotecă din 20 ianuarie 2011 pînă la data de 30 aprilie 2014. Respectiv, prin încheierea din 30 decembrie 2013 a fost admisă renunțarea sa parțială la acțiune, urmare a încheierii tranzacției de împăcare.

A invocat că, în cauza enunțată, la data de 23 iulie 2013 a fost primită spre examinare cererea reconvențională depusă de către Nastasia Dabija împotriva sa cu privire la declararea nulității actului juridic, motivând că a fost încălcată procedura de încheiere a actului juridic de către notarul public Olga Golubciuc.

A mai invocat că, prin hotărârea din 30 decembrie 2013 a Judecătoriei Criuleni, menținută prin decizia din 01 iulie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea reconvențională și a fost constatată nulitatea absolută a contractului de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011, încheiat între Gheorghii Capațina și Nastasia Dabija, autentificat de notarul public Olga Golubciuc, iar prin încheierea din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Gheorghii Capațina.

A relevat că, prin hotărârea judecătorească enunțată a fost constatată nulitatea contractului de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011 în partea ce ține de ipotecarea bunurilor în calitate de mijloc de garantare a executării obligației, dar și a fost confirmat faptul acordării de către Gheorghii Capațina a împrumutului lui Anton Dabija în sumă de 13350 de Euro. Mai mult ca atât, faptul acordării pârâtului a împrumutului în sumă de 13350 de Euro se probează și prin tranzacția de împăcare din 24 aprilie 2013, prin care se reconfirmă existența datoriei indicate în contractul de ipotecă, stabilindu-se un nou termen de rambursare a sumei, pînă la data de 30 aprilie 2014.

A declarat că, în cererea adresată Judecătoriei Criuleni la data de 24 aprilie 2013, pârâtul a indicat expres că, prin prezenta confirmă semnarea tranzacției de împăcare din 24 aprilie 2013, astfel, recunoaște existența datoriei, precum și eşalonarea achitării acesteia.

A menționat că, și-a executat integral obligațiile contractuale și a acordat împrumutul în termen, însă pârâtul nu și-a executat obligația de rambursare a sumei, acumulând, astfel, datoria în sumă de 7200 de Euro, în baza contractului de împrumut nr. 13237 din 20 noiembrie 2010 și datoria în sumă de 13350 de Euro în

baza contractului de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011 și a tranzacției de împăcare din 24 aprilie 2013.

A susținut că, a întreprins toate măsurile în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, însă notificările expediate în adresa pârâtului nu au fost executate.

A considerat că, în rezultatul nerambursării la scadență a împrumutului în sumă de 13350 de Euro, urmează a fi încasată de la pârât dobânda de întârziere în mărime de 5634,98 de Euro calculată pentru perioada 01 mai 2014 – 01 mai 2016 în baza art. 619 din Codul civil.

A solicitat încasarea din contul pârâtului a sumelor împrumutate în mărime de 7200 de Euro și 13350 de Euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 5634,98 de Euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 mai 2016 a Judecătorei Criuleni acțiunea depusă de către Gheorghii Capațina a fost admisă parțial și au fost încasate din contul lui Anton Dabija în beneficiul lui Gheorghii Capațina suma de 7200 de Euro, cu titlu de împrumut și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 de lei. A fost încasată din contul lui Anton Dabija în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4833,90 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Gheorghii Capațina, a fost admis apelul declarat de către Anton Dabija, a fost casată parțial hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia din 27 septembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Gheorghii Capațina, a fost casată decizia instanței de apel în partea ce ține de pretențiile cu privire la încasarea datoriei în baza contractului de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011 și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. În rest decizia instanței de apel a fost menținută.

Prin decizia din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Gheorghii Capațina, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu privire la încasarea datoriei în mărime de 13350 de Euro și a dobânzii de întârziere și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care au fost admise pretențiile menționate și au fost încasate de la Anton Dabija în beneficiul lui Gheorghii Capațina suma de 13500 de Euro, cu titlu de datorie, suma de 8151,73 de Euro, cu titlu de dobândă de întârziere, cheltuielile de judecată în mărime de 5000 de lei și taxa de stat achitată la Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău în mărime de 9745 de lei.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost corectată eroarea mecanică din decizia instanței de apel prin înlocuirea sintagmei „se încasează de la Anton Dabija în beneficiul lui Gheorghii Capațina suma de 13500 de Euro, cu titlu de datorie” cu sintagma „se încasează de la Anton Dabija în beneficiul lui Gheorghii Capațina suma de 13 350 de Euro, cu titlu de datorie”.

La data de 15 februarie 2018 Anton Dabija, reprezentat de avocatul Mariana Cocoș, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea esențială a normelor de drept material și, anume, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, mai mult, instanța nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate și a admis greșeli în dispozitivul deciziei.

A menționat că, contractul de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011 a fost anulat prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 30 decembrie 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2014 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 noiembrie 2014, mai mult, contractul de ipotecă nu a fost semnat de către Anton Dabija.

A susținut că, tranzacția de împăcare, la care face trimitere intimatul, nu a fost semnată de către recurent, considerent din care nu are putere juridică. Or, presupusa tranzacție de împăcare urma a fi semnată de către toate părțile implicate în procesul anterior. Mai mult ca atât, aceasta nu a fost prezentată în instanța de judecată pentru încetarea procesului anterior și, astfel, nu se regăsește în motivarea încheierii Judecătorei Criuleni din 30 decembrie 2013.

A afirmat că, intimatul nu a putut prezenta nici anterior și nici în prezent contractul de împrumut din 20 ianuarie 2011, încheiat între Anton Dabija și Gheorghi Capațina, în baza căruia a fost încheiat contractul de ipotecă între Nastasia Dabija și Gheorghi Capațina.

A relevat că, tranzacția de împăcare din 24 aprilie 2013 nu poate fi reținută ca înscris, ce ar întrerupe curgerea termenului de prescripție în conformitate cu art.277 alin. (1) lit. b) din Codul civil în condițiile în care aceasta este lovită de nulitate absolută în temeiul art. 220 alin. (1) din Codul civil pe motiv că, obiectul acesteia este ilicit și, respectiv, contrar dispozițiilor imperative ale art. 206 din Codul civil, nulitate pe care instanța era obligată să o invoce din oficiu în temeiul art. 217 alin. (1) din Codul civil.

Astfel, a considerat că, intimatul nu are suport probatoriu în baza căruia să solicite încasarea sumei, or, contractul de ipotecă a fost declarat nul în baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile, care are puterea lucrului judecat și, respectiv, nu poate servi ca obiect de referință al altor acte juridice – tranzacția de împăcare, la care să se facă referire.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 30 mai 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii și deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu privire la restituirea împrumutului în sumă de 13350 de Euro și încasarea dobânzii de întârziere din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Gheorghe Capațina a solicitat încasarea din contul lui Anton Dabija a sumelor împrumutate în mărime de 7200 de Euro și 13350 de Euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 5634,98 de Euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 mai 2016 a Judecătoriei Criuleni a fost admisă parțial acțiunea și au fost încasate din contul lui Anton Dabija în beneficiul lui Gheorghe Capațina suma de 7200 de Euro, cu titlu de împrumut și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 de lei. A fost încasată din contul lui Anton Dabija în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4833,90 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Gheorghe Capațina, a fost admis apelul declarat de către Anton Dabija, a fost casată parțial hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

Ulterior, prin decizia din 27 septembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Gheorghe Capațina, a fost casată decizia instanței de apel în partea ce ține de pretențiile cu privire la încasarea datoriei în baza contractului de ipotecă nr. 492 din 20 ianuarie 2011 și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. În rest decizia instanței de apel a fost menținută.

Prin decizia din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Capațina, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea datoriei în mărime de 13350 de Euro și a dobânzii de întârziere și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care au fost admise cerințele menționate și au fost încasate de la Anton Dabija în beneficiul lui Gheorghe Capațina suma de 13350 de Euro, cu titlu de datorie, suma de 8151,73 de Euro, cu titlu de dobândă de întârziere, cheltuielile de judecată în mărime de 5000 de lei și taxa de stat achitată la Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău în mărime de 9745 de lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 8 alin. (1) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau nașterea la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Conform art. 514 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de le produce în condițiile legii.

Conform art. 867 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani

sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 20 ianuarie 2011, între Gheorghi Capațina și Nastasia Dabija a fost încheiat un contract de ipotecă.

Conform pct. 1 din contractul de ipotecă enunțat, la data de 20 ianuarie 2011 Anton Dabija a împrumutat de la Gheorghi Capațina suma de 13350 de Euro, iar conform pct. 2 din contractul de ipotecă enunțat, pentru asigurarea rambursării în termen al echivalentului de 13350 de Euro, Nastasia Dabija a ipotecat terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,295 ha, cu nr. cadastral 3129220.422 din s. Măgdăcești, r-nul Criuleni, construcție (casă de locuit individuală), cu nr. cadastral 3129220.422.01, cu suprafața de 89,6 m. p., construcție (construcție accesorie), cu nr. cadastral 3129220.422.02, cu suprafața de 39,4 m. p. și construcție (construcție accesorie) cu nr. cadastral 3129220.422.03, cu suprafața de 25,6 m. p., care se află în s. Măgdăcești, r-nul Criuleni.

De asemenea, s-a constatat că, la data de 22 februarie 2013 Gheorghi Capațina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nastasiei Dabija, intervenient accesoriu Anton Dabija cu privire la valorificarea dreptului de gaj, iar la data de 23 iulie 2013 Nastasia Dabija a depus cerere reconvențională împotriva lui Gheorghi Capațina cu privire la constatarea nulității contractului de ipotecă.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2013 a Judecătoriei Criuleni, menținută prin decizia din 01 iulie 2014 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea inițială a fost respinsă ca neîntemeiată, iar acțiunea reconvențională a fost admisă și a fost constatată nulitatea absolută a contractului de ipotecă din 20 ianuarie 2011, încheiat între Gheorghi Capațina și Nastasia Dabija.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Gheorghi Capațina.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Gheorghi Capațina nu a prezentat probe pertinente și veridice, care ar confirma faptul încheierii cu Anton Dabija a unui contract de împrumut în sumă de 13350 de Euro. Or, conform art. 210 alin. (1) din Codul civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, tranzacția de împăcare din 24 aprilie 2013, anexată la materialele dosarului, nu poate fi reținută în calitate de înscris întru confirmarea faptului încheierii contractului de împrumut a sumei de 13350 de Euro între Gheorghi Capațina și Anton Dabija, deoarece aceasta are ca obiect contractul de ipotecă din 20 ianuarie 2011, care nu a fost semnat de către Anton Dabija. Or, înscrisul, care confirmă încheierea contractului de împrumut,

urmează să corespundă exigențelor legale, inclusiv clauzelor esențiale ale contractului de împrumut.

Mai mult ca atât, contractul de ipotecă enunțat a fost declarat nul prin hotărârea din 30 decembrie 2013 a Judecătorei Criuleni, menținută prin decizia din 01 iulie 2014 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 19 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a respins pretențiile cu privire la restituirea împrumutului în sumă de 13350 de Euro și încasarea dobânzii de întârziere.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea și decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu privire la restituirea împrumutului în sumă de 13350 de Euro și încasarea dobânzii de întârziere.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Anton Dabija, reprezentat de avocatul Mariana Cocoș.

Se casează încheierea din 11 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 25 mai 2016 a Judecătorei Criuleni în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Capațina împotriva lui Anton Dabija cu privire la restituirea împrumuturilor și încasarea dobânzii de întârziere în partea respingerii pretențiilor cu privire la restituirea împrumutului în sumă de 13350 de Euro și încasarea dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iuliana Oprea

judecătorii

Dumitru Visternicean

Luiza Gafton

Nina Vascan

Mariana Pitic